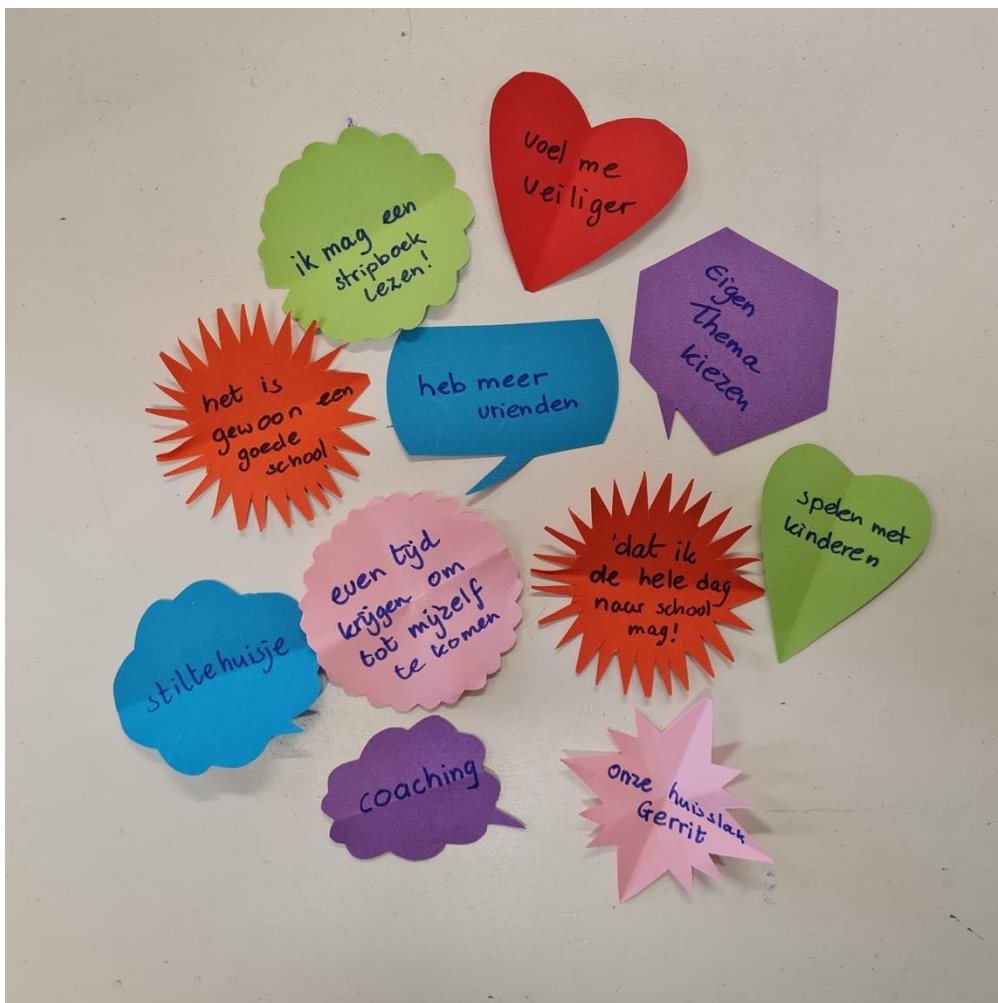

Evaluatie en advies pilot de Trimaran 2017-2022

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Terugblik	4
1.2	Leeswijzer notitie 'Advies de Trimaran'	4
1.3	Veerkrachtpact.....	4
1.4	Ons ecosysteem	5
2.	Advies de Trimaran	6
2.1	Opdracht aan de projectgroep.....	6
2.2	Het advies samengevat	6
2.3	De toekomst.....	6
2.4	Nog nader uit te werken	7
3.	Ontwikkelingen binnen de regio van het samenwerkingsverband	8
3.1	Doelstellingen HB projectplan	8
3.2	Versterken van de basis	9
3.2.1	Scholing.....	9
3.2.2	Studiedagen	9
3.2.3	Expertise deling de Trimaran	9
3.2.4	Webinar	9
3.2.5	Regionale dialoog	9
3.2.6	PO/VO HB bijeenkomst.....	10
3.2.7	Voorschool / PO.....	10
3.3	Versterken van de werkgebieden	10
3.3.1	Inclusieve werkgebieden	10
3.3.2	HB coördinatoren werkgebieden	11
3.3.3	Scholing consultants	11
3.3.4	Relatie met de Trimaran	11
3.4	Extra ondersteuning.....	11
3.4.1	Bovenbestuurlijke plusklas	11
3.4.2	Verdiepende opleiding HB.....	11
4.	Evaluatie de Trimaran	12
4.1	Pilot de Trimaran	12
4.2	Beschrijving leerlingenpopulatie de Trimaran	12
4.2.1	Kenmerken	12
4.2.2	Onderwijszorgbehoeften	12
4.2.3	Aantallen en herkomst	13
4.2.4	Andere 'opties' voor deze groep leerlingen: waar zouden ze ook heen kunnen?	13
4.3	Wat bereiken we voor deze groep leerlingen in de Trimaran?.....	14
4.3.1	Verbetering uitstroomperspectief.....	14
4.3.2	Voorkomen thuiszitten	14
4.3.3	Dichter aansluiten op ontwikkelingsniveau van deze kinderen	14
4.3.4	Ouders	14
4.4	Aandachtspunten	15
4.4.1	Contact met school van herkomst.....	15
4.4.2	Samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp	15
4.4.3	Contact met ouders	15

4.4.5 Financiën.....	15
4.4.6 Casusonderzoek.....	16
4.5 Samenvattend	16
4.6 Bijlagen: uitwerking deelopdrachten	17
5. Toekomst de Trimaran	18
5.1 Voortzetting de Trimaran als tijdelijke voorziening	18
5.2 Uitgangspunten bij de tijdelijke voorziening de Trimaran	18
5.3 Aandachtspunten	18
5.3.1 Begeleiding vanuit het 5-fasen model	18
5.3.2 Contact met school van herkomst.....	19
5.3.3 Samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp	19
5.3.4 Expertise-deling	20
5.3.5 Aannamebeleid (zie bijlage B)	20
5.3.6 Contact met ouders	20
5.3.7 Kennis van HB bij Parlan	20
5.3.8 Financiën.....	20
5.4 Afspraken en wijze van evaluatie.....	20

1. Inleiding

In opdracht van directeur-bestuurder SWV PPO-NK, bestuurder onderwijs en jeugd van de gemeente Alkmaar, bestuurder Parlan en bestuurder SaKS heeft de projectgroep de Trimaran een evaluatie en advies geschreven over de pilot de Trimaran. Binnen de projectgroep de Trimaran hebben vertegenwoordigers van de gemeente(n), het samenwerkingsverband PPO-NK, Parlan, de Trimaran en de netwerkgroep HB zitting.

Het advies is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de betrokken bestuurders. De netwerkgroep HB en het consulentenoverleg zijn geïnformeerd over en meegenomen in de inhoud van dit advies. Al deze gremia hebben zich volmondig achter het advies geschaard.

1.1 Terugblik

Voor alle betrokkenen is de pilot de Trimaran de afgelopen periode een succes gebleken. Met de geboden begeleiding en ondersteuning vanuit zowel onderwijs als zorg hebben we veel betekend voor de kinderen (en hun ouders) die gebruik maken van de Trimaran. Thuiszittende kinderen maar ook kinderen die dreigden thuis te komen zitten hebben een passende plek gekregen binnen Trimaran, waar ze gezien en benaderd werden met oog voor zowel hun hoogbegaafdheid als hun gedrags- en/of ontwikkelingsproblematiek.

De afgelopen jaren hebben we veel geleerd, over de groep dubbel-bijzondere kinderen, over ons onderwijs, over wat we nog moeten verbeteren in de basis(ondersteuning) en over de ondersteuningsbehoefte op het gebied van jeugdhulp. Daarnaast hebben we geleerd dat de Trimaran voor een kleine groep kinderen nog steeds cruciaal blijkt te zijn. Voor deze groep kinderen zetten we de Trimaran voort, waarbij we jaarlijks zullen evalueren. Zodra de Trimaran niet meer nodig blijkt te zijn, gaan we afbouwen. Het is mooi om te ervaren hoe hoogbegaafdheid de afgelopen periode op het netvlies is gekomen, zowel in het onderwijs als binnen de gemeente(n).

1.2 Leeswijzer notitie 'Advies de Trimaran'

In *hoofdstuk 2* wordt het advies de Trimaran samengevat en wordt onze visie voor de toekomst aangestipt. De ontwikkelingen binnen het onderwijs, die gestimuleerd worden met de subsidie hoogbegaafdheid, worden steeds meer zichtbaar. Op elk niveau van ondersteuning is er versterking en verbreding van het passend aanbod voor hoogbegaafde leerlingen. Deze regio-brede inzet op het versterken van het dekkend netwerk voor hoogbegaafde leerlingen heeft invloed op (de toekomst van) de Trimaran. Het is daarom belangrijk om deze ingezette lijn te duiden en toe te lichten. Dat doen we in *hoofdstuk 3* 'ontwikkelingen binnen de regio van het samenwerkingsverband'. In *hoofdstuk 4* evalueren we de pilot de Trimaran, waarna we in *hoofdstuk 5* het advies voor de periode na september 2022 nader toelichten.

1.3 Veerkrachtpact

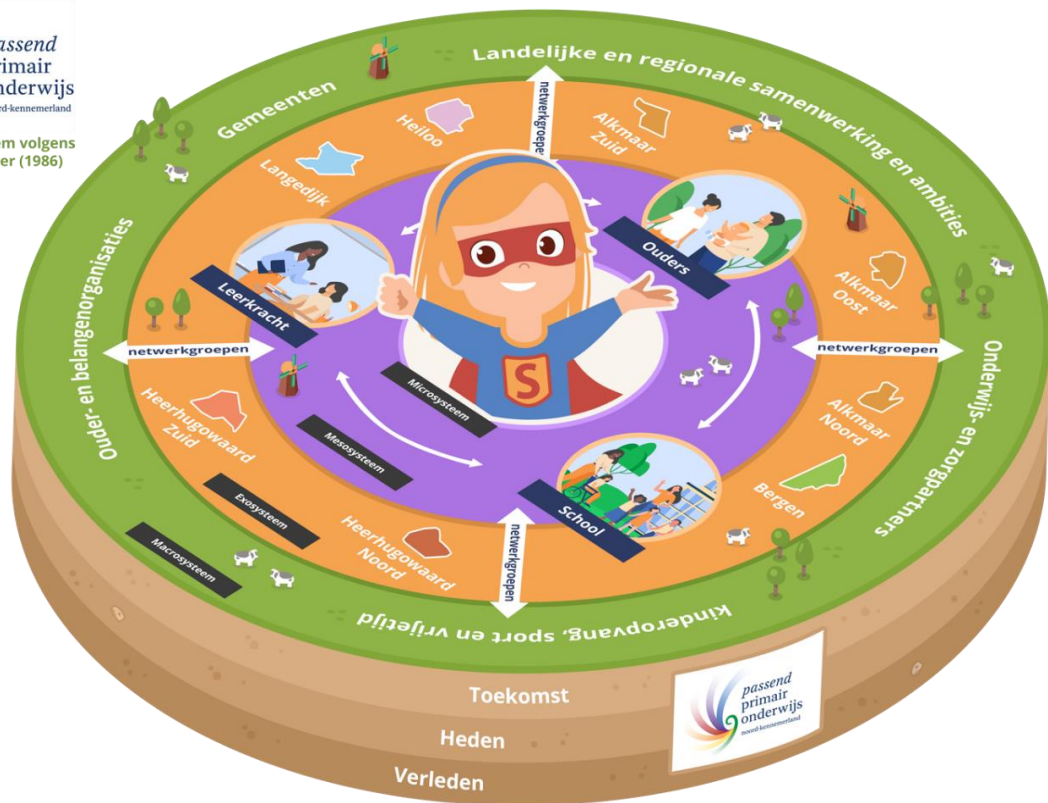
Binnen de regio Noord-Kennemerland benadrukken netwerkpartners die betrokken zijn bij onze jeugdigen het belang van goede samenwerking. Alle PO en VO-bestuurders en wethouders van de gemeenten in de regio Noord-Kennemerland verbonden zich eerder aan de uitvoeringsagenda passend onderwijs-jeugd 'meer dan de som der delen' en nadere uitwerking van de routekaart 'de beweging naar inclusief onderwijs'. In aanvulling op deze agenda's hebben de netwerkpartners van de kinderopvang, primair- en voortgezet onderwijs, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, MBO, HBO en de gemeenten uit de regio Noord-Kennemerland de handen ineengeslagen in een veerkrachtpact.

Met dit pact zetten alle partijen de ambitie om in samenwerking duurzaam de veerkracht van jeugdigen te versterken, kracht bij. De huidige generatie jeugdigen wordt geholpen de impact van de coronamaatregelen beter op te vangen en toekomstige generaties leren hun natuurlijk aanwezige veerkracht aan te boren in kwetsbare perioden.

Het Veerkrachtpact gaat uit van drie uitgangspunten:

1. Jeugdigen zijn in beginsel veerkrachtig, het is de context die iemand kwetsbaar maakt
2. We verbreden onze definitie van 'normale ontwikkeling'
3. We zetten in op amplitie en preventie.

1.4 Ons ecosysteem

2. Advies de Trimaran

2.1 Opdracht aan de projectgroep

De Trimaran is een 5-jarige pilot die in het schooljaar 2017/2018 is gestart voor hoogbegaafde leerlingen met een vastgelopen ontwikkeling, die veel potentieel hebben maar om verschillende redenen uitgevallen zijn. De laatste jaren wordt de Trimaran ook ingezet om dreigende hoogbegaafde thuiszitters op te vangen en onderwijs en jeugdhulp te bieden. De pilot eindigt in september 2022. Hoe de periode na de pilot er uit gaat zien is nog niet ingevuld. Om hier invulling aan te kunnen geven is aan de projectgroep de Trimaran gevraagd een evaluatie met bijbehorend advies op te stellen. Met dit advies moet duidelijk worden wat na de pilotperiode belangrijk en nodig is.

2.2 Het advies samengevat

Er lopen twee lijnen: de eerste lijn betreft de pilot de Trimaran en de tweede lijn de ontwikkelingen voor het versterken van passend aanbod op alle scholen. Beide lijnen lopen gelijk aan elkaar en hebben ook invloed op elkaar. Voor een goede evaluatie en het neerzetten van een sterke basis, is het belangrijk dat beide gelijk blijven lopen.

Er is de afgelopen jaren in de regio een flink aantal zaken in gang gezet (zie hoofdstuk 3). Het is goed om te merken dat het thema hoogbegaafdheid steeds meer een plek krijgt in het aanbod op scholen. Collega's van verschillende scholen en besturen gaan steeds meer met elkaar in gesprek, delen ervaringen en willen graag leren van elkaar. We zetten de komende periode in de regio de ingezette lijn voort. We blijven inzetten op het organiseren van scholing en het delen van kennis op het gebied van hoogbegaafdheid in combinatie met gedrags- en ontwikkelingsproblematiek. Ook blijven we werken aan het inzichtelijk maken van de expertise op de verschillende scholen.

De pilot de Trimaran (zie hoofdstuk 4) laat mooie resultaten zien. Kinderen worden aangemeld bij de Trimaran, waarbij ze met passend onderwijs en jeugdhulp weer leerbaar worden. Zij zitten niet langer meer thuis of dreigen uit te vallen binnen het (regulier) onderwijs. Terugkeer naar het regulier onderwijs wil echter nog niet altijd lukken, met name in de basisschoolperiode. Daarnaast wordt een groep kinderen gezien bij wie twijfels zijn of zij kunnen terugkeren naar het regulier onderwijs of dat een andere vorm van onderwijs passender is.

Op basis van de evaluatie is het de verwachting dat ook na de pilotperiode de Trimaran voor een klein percentage leerlingen een passend aanbod biedt van onderwijs en jeugdhulp. De reguliere scholen zijn nog onvoldoende in staat om deze leerlingen passend onderwijs te bieden, zelfs met inzet jeugdhulp. Het is echter onduidelijk hoe groot deze groep exact is en zal zijn wanneer de reguliere scholen nog meer versterkt zijn op het gebied van hoogbegaafdheid. De verwachting is dat er altijd een groep zal zijn die deze combinatie van onderwijs en jeugdhulp nodig heeft. Ook vanuit de tijdelijke voorziening Trimaran (zie hoofdstuk 5) blijft het uitgangspunt een inclusievere aanpak voor de meer- en hoogbegaafde leerlingen met complexe zorg- en ondersteuningsvragen.

De voorziening Trimaran wordt jaarlijks met de bestuurders geëvalueerd op de volgende thema's:

- Passende combinatie van onderwijs en zorg;
- Aanmelding en doelgroep;
- Persoonlijke leer- en ontwikkeldoelen.

Binnen deze thema's worden in ieder geval de volgende doelstellingen getoetst:

- Sluiten we dichter aan op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen;
- Verbeteren we het uitstroomperspectief van de leerlingen;
- Voorkomen we thuiszitten.

De verschillende betrokkenen worden tijdens de tussentijdse evaluaties op de hoogte gesteld van de voortgang.

2.3 De toekomst

We streven naar inclusiever onderwijs. Hoe inclusief onderwijs vorm krijgt, kan van plek tot plek verschillen. Afhankelijk van het kind, ouders en de lokale onderwijs- en zorgcontext. Het is de uitkomst van een proces van

(onder)zoeken en de puzzel op die plek passend maken. We streven naar inclusieve werkgebieden, zodat elk kind thuisnabij onderwijs kan volgen met de eigen vriendjes uit de buurt. Dit schooljaar schrijft elk werkgebied een plan hoe zij hier gezamenlijk stappen in willen zetten.

In de toekomst willen we al onze hoogbegaafde leerlingen, ongeacht hun ondersteuningsvragen, thuisnabij onderwijs kunnen bieden. Dat zou betekenen dat een voorziening zoals de Trimaran in onze ideale toekomst niet meer nodig is. We werken samen aan het vormgeven van deze toekomst.

2.4 Nog nader uit te werken

Binnen de verdere vormgeving van de Trimaran is ons advies aan de gemeente, jeugdhulpaanbieder, het samenwerkingsverband en het onderwijs om de komende periode te gaan onderzoeken in hoeverre het wenselijk en mogelijk is om de financiering van de jeugdhulp voor de Trimaran op een andere manier te organiseren. Hierbij zou gedacht kunnen worden aan financiering op voorzieningenniveau.

Daarnaast willen we de mogelijkheid verkennen om alle medewerkers van de Trimaran, zowel vanuit het onderwijs als de zorg, te trainen in meervoudig perspectiefname. Hiermee verwachten we dat we de context van waaruit we naar kinderen kijken kunnen verbeteren. Binnen de regio wordt onder andere de training 'Wegwijs in het gedrag van kinderen' ingezet om een inclusieve schoolcultuur te creëren waar iedere leerling mee doet, zich gehoord en begrepen voelt. De training is gericht op het onderzoeken van verschillende perspectieven op gedrag: die van de onderwijs- en zorgprofessionals, van de leerling, de ouders en van andere personen en factoren die belangrijk zijn voor de leerling. Onderwijs- en zorgprofessionals leren de dynamiek en interacties te onderzoeken die van invloed zijn in de klas, thuis en in de verdere omgeving van de leerling. Meervoudige perspectiefname ligt aan de basis van het creëren van gelijke (ontwikkel)kansen voor kinderen en het vergroten van hun schoolsucces.

3. Ontwikkelingen binnen de regio van het samenwerkingsverband

3.1 Doelstellingen HB projectplan

Samenwerkingsverband PPO-NK heeft, in samenwerking met gemeenten regio Alkmaar, eind maart 2019 een subsidieaanvraag Hoogbegaafdheid ingediend bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Deze aanvraag is in november 2019 toegekend, waarmee het samenwerkingsverband over een periode van vier jaar extra middelen krijgt om tot een dekkend aanbod te komen voor de (hoog)begaafde leerlingen in de regio.

De basis voor de subsidieaanvraag is een project- en activiteitenplan waarin de activiteiten zijn benoemd ter verbetering van het ondersteunings- en onderwijsaanbod voor leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid. We hebben dit projectplan gezamenlijk met de gemeenten, jeugdhulpaanbieders en ouders opgesteld en in de bijeenkomsten van de netwerkgroep HB om tafel gezeten om te zorgen voor onderlinge afstemming en commitment.

Het doel van het activiteitenplan is om een dekkend ondersteuningscontinuüm in te richten en zo een goede en duurzame ondersteuningsstructuur voor onze hoogbegaafde leerlingen op te bouwen. Dit doen we door te werken met een gezamenlijke procesinrichting met voor elk werkgebied een HB-coördinator en voor elke school een HB-coördinator of HB-specialist die een aanjaagfunctie heeft ten aanzien van de basisondersteuning om zo tot een passend aanbod te komen.

Binnen het samenwerkingsverband is tijdelijk een HB-coördinator-samenwerkingsverband aangetrokken, die een belangrijke schakel is tussen het samenwerkingsverband en de werkgebieden.

We identificeren onze eigen 'good practices' en gebruiken deze om verschillende werkgebieden onderling te versterken. Wat gaat goed en wat nemen we vanuit de eigen praktijk over in de andere werkgebieden.

We blijven overleggen, bespreken en afstemmen met alle samenwerkingspartners over de inrichting en organisatie van de aansluiting van jeugdhulp en (passend) onderwijs in en om de school. Op deze manier creëren we een flexibele werkwijze voor de ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen. Verder gaat samen met de voorschool en het voortgezet onderwijs gekomen worden tot een doorlopende ontwikkellijijn van de voorschool naar het primair onderwijs en van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs.

Er is een actieve netwerkgroep die deze activiteiten initieert, uitvoert en/of coördineert. De netwerkgroep bestaat uit een vertegenwoordiging namens de schoolbesturen, een externe HB-specialist, vertegenwoordiging vanuit de Trimaran, een beleidsmedewerker van de gemeente Alkmaar welke ook de regio vertegenwoordigt, twee ouders, leerkrachten, een consultant van het samenwerkingsverband, de HB-coördinator-samenwerkingsverband en de externe projectleider HB. De laatste is ook voorzitter van de netwerkgroep.

“In de regio hebben wij onze met ‘good practices’ opgebouwde ervaring ruim ingezet om op diverse onderdelen een doorontwikkeling te maken en vanuit die situatie door te blijven groeien aan een gezamenlijk proces”

“Wij zijn in staat om te kijken vanuit de leefomgeving en behoefte van het kind. We hebben alle ondersteuningsvragen in beeld en kunnen met alle expertise in huis preventief en passend maatwerk bieden voor onze leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben”

“Het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen vindt plaats op de eigen school. Het klassenmanagement, het pedagogisch en didactisch klimaat zijn op iedere school dusdanig op orde dat er slechts een beperkt aantal specifieke voorzieningen nodig is. Deze zijn verspreid over het hele werkgebied van de regio en nodig voor de leerlingen die echt in contact met gelijkgestemden leren om te leren, executieve vaardigheden ontwikkelen en via samenwerking, verder ontplooiën”

3.2 Versterken van de basis

3.2.1 Scholing

- *Opleiding Specialist hoogbegaafdheid*

Op (bijna) iedere school is nu een HB-coördinator-school aanwezig. Daarbij heeft een aantal HB-coördinatoren-school een opleiding gedaan over hoogbegaafdheid. Er zijn echter ook HB-coördinatoren-school die wel veel affiniteit hebben met deze leerlingen en zelf al veel uitzoeken, maar nog niet een opleiding hebben genoten. Voor deze groep leerkrachten hebben we een opleidingstraject samengesteld dat in het schooljaar 2021/2022 van start is gegaan, waarbij ze in een jaar tijd heel veel kunnen leren en delen over hoogbegaafdheid. Dit wordt deels online en deels fysiek gegeven.

- *Scholingstraject HB-coördinatoren en enkele consulenten*

Er is ook een verdiepend opleidingstraject samengesteld voor de HB-coördinatoren-werkgebied en de consulenten. Alle HB-coördinatoren-werkgebied en een aantal consulenten nemen hieraan deel.

3.2.2 Studiedagen

Doel van de studiemiddagen is het laten ontstaan van verbinding tussen leerkrachten en daardoor een schaalvoordeel waardoor eerder passende oplossingen gevonden kunnen worden, het beter afstemmen van het aanbod op elkaar en binnen de regio, en het realiseren van een duurzame kennisinfrastructuur in onze regio op het gebied van HB. In het schooljaar 2020/2021 hebben we studiemiddagen aangeboden over basiskennis rondom HB, het opzetten van HB beleid, signaleren, het jonge kind, klassenmanagement, hersenen en leren. De studiemiddagen zijn allemaal online gegeven, maar waren desondanks een groot succes. In het schooljaar 2021/2022 is een vervolg op deze studiemiddagen gepland.

3.2.3 Expertise deling de Trimaran

Een vroege expertise-deling van de Trimaran met de andere scholen in de regio gaan we bereiken door:

- De Trimaran neemt deel aan het 6-wekelijkse overleg van de HB coördinatoren van de werkgebieden. Hiermee zorgen we voor kortere lijntjes waardoor er sneller geschakeld kan worden;
- De Trimaran verzorgt studiemiddagen over HB en bijkomende gedrags-, ontwikkelings- en sociaal-emotionele problematiek. Hiermee zorgen we dat de kennis en deskundigheid van de Trimaran wordt gedeeld in de regio en dat de Trimaran meer op het netvlies van de scholen komt;
- De Trimaran sluit aan bij het consulentenoverleg om eenieder te informeren over de Trimaran. Dit omdat er de afgelopen periode, door nieuwe inzichten, vrij veel is veranderd in en rondom de Trimaran. Op deze manier verwachten we dat consulenten de Trimaran eerder in het traject zullen consulteren;
- Op de werkplaats van de HB-coördinatoren van alle scholen heeft de Trimaran een prominente plaats;
- Op de homepage van het samenwerkingsverband staat onder het kopje HB voor ouders informatie over de Trimaran.

3.2.4 Webinar

Om de kennis over hoogbegaafdheid in onze regio te vergroten wordt er vanuit de netwerkgroep HB een webinar georganiseerd, waarin Tijn Koenderink de professionals in onze regio meeneemt in de materie. Leerkrachten, HB-coördinatoren, consulenten, jeugdzorgmedewerkers en andere betrokken worden uitgenodigd om hun eigen kennis over hoogbegaafde leerlingen te verrijken en te verdiepen. We stimuleren scholen om aan dit webinar gezamenlijk met het gehele team deel te nemen, zodat het steeds meer onderdeel gaat uitmaken van de gehele school. En niet alleen bij de HB-coördinator van de school blijft steken. Met dit webinar wordt het bewustzijn rondom hoogbegaafdheid in de regio vergroot en willen we een startsignaal geven voor de verdere professionalisering in het schooljaar 2022/2023.

3.2.5 Regionale dialoog

Tijdens deze regionale dialoog willen we met een divers gezelschap van deskundigen in gesprek. Niet alleen professionals, maar ook ervaringsdeskundigen. Met als doel om samen te onderzoeken wat anders moet en wat nodig is zodat ook kinderen met veel potentieel zich kunnen ontwikkelen. Dat zij mee kunnen doen en zich gehoord, begrepen, gesteund en uitgedaagd voelen. Deze regionale dialoog zal plaatsvinden in juni 2022.

3.2.6 PO/VO HB bijeenkomst

Voor een soepele overgang van hoogbegaafde leerlingen is het van belang dat het primair en het voortgezet elkaar weten te vinden, dat ze van elkaar weten welke taal gesproken wordt en elkaars werelden leren kennen. Dit leidt tot meer kennis en begrip naar elkaar en bovendien tot meer samenwerking rondom een hoogbegaafde leerling. Om te komen tot deze samenwerking worden in april 2022 twee bijeenkomsten georganiseerd voor de specialisten hoogbegaafdheid vanuit het voortgezet onderwijs en de HB coördinatoren vanuit het primair onderwijs. Een van deze bijeenkomsten vindt plaats in Heerhugowaard voor de scholen in en rondom Heerhugowaard en de andere in Alkmaar voor de Alkmaarse scholen. Ontmoeting is volgens ons de sleutel voor een succesvolle afstemming tussen po en vo. Tijdens de bijeenkomsten wordt hier, naast een kort en aansprekend inhoudelijk programma, uitgebreid ruimte voor geboden.

3.2.7 Voorschool / PO

Het is van belang om een doorgaande ontwikkellijn tussen de voorschool en het primair onderwijs te hebben. Er is een pilot uitgezet om te kijken wat de effecten zijn op de ontwikkeling van de doelgroepkinderen wanneer we de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van de onderbouw gaan scholen in het begeleiden van hoogbegaafde kinderen. Een aantal scholen en IKC's gaat deelnemen aan deze pilot 'een goede start voor HB-kinderen'. Op deze manier zal bij de peuters al sprake zijn van een rijke leeromgeving en zal de overgang van peuter naar kleuter en van kleuter naar groep 3 nog soepeler verlopen. We zijn gestart met de scholing in september 2021.

3.3 Versterken van de werkgebieden

3.3.1 Inclusieve werkgebieden

In onze regio kiezen wij bewust voor meer 'inclusief' onderwijs, als antwoord op de stijgende trend van verwijzingen en daarmee toenemende segregatie in het onderwijs. Elk kind moet kunnen opgroeien in zijn natuurlijke omgeving. Bij voorkeur in de eigen wijk. Inclusiever onderwijs is een opdracht voor álle scholen. Inclusiever onderwijs betekent dat onze scholen ernaar toewerken om op termijn ook zwaardere ondersteuning en toerusting in te passen voor leerlingen die dat nodig hebben. Lukt dat niet, dan helpt de school de leerling een andere school te vinden die de zwaardere ondersteuning en toerusting wel kan bieden. Bij inclusiever onderwijs is die andere school thuisnabij en biedt die onderwijs samen met leerlingen die geen ondersteuning nodig hebben.

Hoe inclusief onderwijs vorm krijgt, kan van plek tot plek verschillen. Afhankelijk van het kind, ouders en de lokale onderwijs- en zorgcontext. Het is de uitkomst van een proces van (onder)zoeken en de puzzel op die plek passend maken. In onze regio zijn de scholen geografisch verdeeld over 8 werkgebieden. Voor het organiseren van dit inclusiever onderwijs willen we onze structuur van de werkgebieden gaan gebruiken.

De bereidwilligheid in de werkgebieden is cruciaal. Dat betekent dat we inclusiever onderwijs lokaal laten aansluiten door maatwerk en doelmatige inzet van ondersteuning en middelen. We streven naar inclusieve werkgebieden, zodat elk kind thuisnabij onderwijs kan volgen met de eigen vriendjes in de buurt. Ook rondom de ondersteuningsvragen die spelen bij hoogbegaafdheid willen we op deze manier gaan werken. Dit schooljaar schrijft elk werkgebied een plan hoe ze hier gezamenlijk stappen in willen zetten.

3.3.2 HB coördinatoren werkgebieden

Elk werkgebied heeft met ingang van de zomer 2021 een HB-coördinator. Ons doel is dat aan het eind van de projectperiode elke school een HB-coördinator, HB specialist of talentcoach heeft die een aanjaagfunctie heeft ten aanzien van de basisondersteuning om zo tot een passend aanbod te komen.

Deze HB-coördinatoren van de werkgebieden en de HB-coördinator van het samenwerkingsverband zijn met elkaar vanaf januari 2021 een lerend netwerk gaan vormen. Zij vormen de spil in de kennisdeling.

Elk werkgebied heeft bij voorkeur een werkgroep HB waar alle HB-coördinatoren van de scholen samen met de HB-coördinator van het werkgebied in bijeen komen. Elk werkgebied stelt de komende periode een ontwikkelplan rondom HB op specifiek gericht op het eigen werkgebied.

3.3.3 Scholing consultants

De consultants van het samenwerkingsverband worden ook meegenomen in de scholing. Naast het eerder genoemde verdiepend opleidingstraject kunnen de consultants ook deelnemen aan de studiedagen HB die voor de regio worden georganiseerd. Op deze manier zorgen we er voor dat ook de kennis en expertise bij de medewerkers van het samenwerkingsverband wordt vergroot.

3.3.4 Relatie met de Trimaran

Hoewel het nog de vraag is hoe de toekomst van de Trimaran eruit gaat zien, wordt de positie van de Trimaran binnen de werkgebieden versterkt en verbeterd. Zo wordt er ingezet op communicatie en kortere lijntjes (zie paragraaf 3.2.3.), wat mogelijk maakt dat het voor de werkgebieden duidelijker en makkelijker is om de expertise van de Trimaran in te schakelen.

3.4 Extra ondersteuning

3.4.1 Bovenbestuurlijke plusklas

Met de pilot bovenbestuurlijke plusklas krijgen leerlingen uit groep 5 t/m 7 tijdelijk aanvullend onderwijs op maat, passend bij de leerbehoefte van meer- en hoogbegaafde leerlingen. Deze plusklas wordt ingericht voor de basisscholen in werkgebied Alkmaar Zuid en Oost. Leerlingen waarvan de school handelingsverleggen is wat betreft onderwijsaanbod en/ of peercontact kunnen voor deze klas aangemeld worden, waarop een zorgvuldige aanmeld- en selectieprocedure zal volgen.

De pilot is inmiddels gestart en wordt door de werkgroep gevolgd en gemonitord, om hier ook voor de toekomst en voor de andere werkgebieden lering uit te trekken.

3.4.2 Verdiepende opleiding HB

Naast de opleiding tot HB-specialist die in het schooljaar 2021/2022 is aangeboden aan een eerste groep deelnemers in de regio en die ook in het schooljaar 2022/2023 zal worden aangeboden aan een tweede groep, worden er ook voorbereidingen getroffen voor een verdiepende opleiding HB. Aan deze opleiding kunnen HB coördinatoren van de scholen deelnemen die al een basisopleiding tot HB specialist hebben afgerond, maar die zich verder willen bekwamen en verdiepende kennis willen opdoen. Deze opleiding zal specifiek worden samengesteld op de behoeften van de scholen binnen het samenwerkingsverband: in december 2021 is bij alle scholen een vooronderzoek gedaan (d.m.v. een enquête) waarmee we samen met de opleider kunnen bepalen waar dit verdiepend aanbod uit zou moeten bestaan. Dit aanbod willen we vervolgens in het schooljaar 2022/2023 aanbieden binnen de regio.

4. Evaluatie de Trimaran

4.1 Pilot de Trimaran

De Trimaran is zoals gezegd een 5-jarige pilot die in het schooljaar 2017/2018 is gestart voor hoogbegaafde leerlingen met een vastgelopen ontwikkeling, die veel potentieel hebben maar om verschillende redenen uitgevallen zijn. De laatste jaren is de Trimaran ook passend om dreigende thuiszitters op te vangen. De Trimaran biedt deze leerlingen een geïntegreerd aanbod van onderwijs en jeugdhulp. Het doel van de Trimaran is om de leerlingen weer tot hun recht te laten komen in het regulier onderwijs, hetzij de school van herkomst hetzij een andere (reguliere) (basis)school. De Trimaran is een onderwijszorgvoorziening, dus enkel voor kinderen die leer-, ontwikkel- en gedragsproblemen hebben ten gevolge van hun hoogbegaafdheid en daardoor een intensievere onderwijs- en jeugdhulpondersteuning nodig hebben. Met de Trimaran krijgen deze leerlingen weer adaptief en persoonsgericht onderwijs en zorg. Bij aanvang van de pilot is er een maatschappelijke businesscase geschreven.

4.2 Beschrijving leerlingenpopulatie de Trimaran

4.2.1 Kenmerken

Onderstaand een overzicht van de kenmerken van de leerlingen die aangemeld zijn bij de Trimaran:

- Het HB-onderwijs werd onvoldoende passend ervaren;
- Te zelfbepalend zijn;
- Gezagsproblemen;
- (langdurige) Thuiszitter;
- Grote behoefte aan gelijkgestemden (peergroup);
- Niet in staat zijn deel te nemen aan het groepsaanbod;
- Schooltrauma (depressief, niet lekker in vel zitten);
- Psychosomatische klachten;
- Agressief gedrag;
- Vastlopen en niet meer tot leren komen;
- Faalangst;
- Onderpresteren;
- Vaak sprake dubbel-bijzonder, namelijk een combinatie van HB en een stoornis.

Veel kinderen die worden aangemeld hebben een diagnostiektraject gehad bij Pienterplus, of andere aanbieders. De meeste kinderen die worden aangemeld zijn nog niet bekend bij JGGZ of Jeugdhulp.

4.2.2 Onderwijszorgbehoeften

De Trimaran kenmerkt zich door een nauwe samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Het onderwijs geeft les op het niveau van de leerling. De begeleiding van de jeugdhulp is versterkend en ondersteunend aan de ontwikkeling van het kind, zowel in de school als thuiscontext.

Onderwijs: Na drie jaar is gebleken dat het nodig was om de leerlingen op didactisch niveau zelf te toetsen. Op die manier bieden we de kinderen een passender onderwijsaanbod liggend in hun individuele zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast worden de kinderen uitgedaagd om te leren. De ondersteuningsbehoeften van de leerlingen zijn divers. De een heeft meer behoefte aan uitdaging op didactisch gebied, de ander heeft een ondersteuningsbehoefte welke eerst gericht moet zijn op gedrags- en/of emotieregulatie.

Jeugdhulp:

De inzet van de jeugdhulp is bedoeld om te werken aan leervoorwaarden en leergebied overstijgende doelen. Door (langdurig) thuiszitten moeten veel leerlingen eerst basisvaardigheden aanleren op het gebied van gedrag en sociaal-emotioneel functioneren om überhaupt tot leren te komen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om blijven zitten op hun stoel, accepteren van het gezag van een leerkracht, maar ook omgang met klasgenoten. Ook hebben veel kinderen een schooltrauma doordat zij gepest zijn, onvoldoende passende ondersteuning kregen en zich niet gehoord en gezien voelden op de school van herkomst. Sommige kinderen hadden behoefte aan een aangepaste dagstructuur waarin voorspelbaarheid en visuele ondersteuning een grote rol spelen. De ondersteuning is voornamelijk gericht op sociaal emotioneel functioneren, emotie-regulatie, prikkelverwerking en psycho-educatie. De leerlingen binnen de Trimaran ontvingen hiervoor op zowel

individueel- als groepsniveau ondersteuning, binnen en buiten de klas. Voornamelijk is gewerkt aan een realistisch zelfbeeld, vergroten van weerbaarheid, sociale vaardigheden, reguleren van emoties, identiteitsontwikkeling en aan een growth mindset. De ambulante thuisbegeleiding maakt verbinding tussen school en thuis en sluit aan bij de hulpvraag van ouders. Gebleken is dat een goede, intensieve samenwerking tussen ouders, school en jeugdhulp een positieve invloed heeft op de ontwikkeling van het kind.

4.2.3 Aantallen en herkomst

In het kalenderjaar 2020 zijn er 22 aanmeldingen geweest. Daarvan zijn 4 leerlingen aangenomen. Op dit moment zitten er 14 leerlingen op de Trimaran.

Bij iedere aanmelding wordt uitgebreid dossieronderzoek gedaan door de gedragswetenschapper, SWV consulent en de Trimaran Coördinator. Een gedegen analyse is noodzakelijk voor een zorgvuldige afweging voor eventuele plaatsing op de Trimaran is zeer belangrijk. Alle aangeleverde informatie wordt goed besproken tijdens het dossieronderzoek dat voorafgaat aan een MDO op de school van herkomst. Niet alle leerlingen worden daardoor aangenomen op de Trimaran, omdat dit dan niet de best passende plek blijkt te zijn.

Redenen om leerling niet te plaatsen:

- Er is nog niet genoeg aanbod geweest specifiek gericht op HB-onderwijs door de school van herkomst.
- Er is gekozen binnen het MDO op school van herkomst voor een ander traject.
- Voortgaan op school van herkomst met andere aanpak. Men kiest voor een aanpak i.s.m. andere hulpverleners.
- Het onderzoek bij de leerling is nog niet voldoende afgerond en is nog lopende.
- Plaatsing op SO heeft de voorkeur (lees: meer passend) i.p.v. plaatsing op de Trimaran.
- Er is een gedragsstoornis voorliggend, zodat de leerling niet voldoende kan profiteren van het aanbod op de Trimaran.

Bij aanvang pilot is afgesproken dat de voorziening open staat voor kinderen van alle schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband. Uit de data is zichtbaar dat aangemelde leerlingen voor de Trimaran afkomstig zijn uit verschillende werkgebieden en verschillende scholen. Het is opvallend dat een groter deel van de leerlingen wel afkomstig is van twee scholen van SaKS (De Driemaster en Matthieu Wiegman). Deze scholen hebben zich de afgelopen jaren succesvol ingezet om passend aanbod voor hoogbegaafde leerlingen te organiseren. De ondersteuningsbehoefte van deze leerlingen bleek echter meer op het gebied van zorg te liggen. De Trimaran, met het geïntegreerde jeugdhulpaanbod, bleek een uitkomst te zijn.

4.2.4 Andere 'opties' voor deze groep leerlingen: waar zouden ze ook heen kunnen?

Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan het ook zijn dat ze geplaatst worden op het SO (Spinaker of Heliomare) of op een zorg/onderwijssetting zoals Polderpracht. Dit zijn opties voor kinderen waar

heel duidelijk aantoonbaar is dat het gedrag de meest belemmerende factor is. De Opmaakklas kan hiervoor ook een mogelijkheid zijn. Als een leerling uitvalt, waarbij aangetoond is dat het hoogbegaafd is en jeugdhulp nodig heeft, dan is de Trimaran de enige optie in de regio voor kinderen in het primair onderwijs. De Trimaran is voor de kinderen met een meervoudige problematiek, waarbij onderwijs en jeugdhulp binnen het regulier onderwijs op dit moment onvoldoende passend is.

4.3 Wat bereiken we voor deze groep leerlingen in de Trimaran?

4.3.1 Verbetering uitstroomperspectief

De meeste leerlingen stromen na groep 8 uit naar regulier VO onderwijs. 10% van het totaal aantal leerlingen is uitgestroomd naar een vorm van SO. Kinderen die instromen in groep 6 of hoger blijven t/m groep 8 op de Trimaran. Deze leerlingen zaten twee jaar of meer op de Trimaran.

4.3.2 Voorkomen thuiszitten

Scholen lijken op dit moment onvoldoende te kunnen voldoen aan de ondersteunings- en begeleidingsbehoefte van deze leerlingen. Zo blijkt onder andere dat leerkrachten op de school van herkomst moeite hebben om - werkend met een grote groep kinderen - de HB-leerlingen met een andere onderwijsbehoefte de juiste begeleiding te geven. Dit vraagt aandacht.

Leerlingen worden op dit moment nog steeds aangemeld voor de Trimaran. Het leerlingenaantal blijft echter stabiel. De Trimaran wordt niet steeds groter. Het aantal thuiszitters binnen deze doelgroep daalt wel.

4.3.3 Dichter aansluiten op ontwikkelingsniveau van deze kinderen

Bij start op de Trimaran worden de leerlingen op didactisch niveau opnieuw bekeken en ingeschaald. Op die manier worden hiaten en kennis zichtbaar. Tijdens het didactisch gesprek met de leerling kan duidelijk worden wat de manier van denken en oplossen is van de leerling en waar de leerkrachten op kunnen interveniëren.

De jeugdzorgwerker en ambulante thuisbegeleider observeren het kind na plaatsing op de Trimaran in de context van school en thuis. Op basis van hun expertise op het gebied van gedrag, ontwikkeling, sociaal-emotioneel en gezinsfunctioneren wordt een totaalbeeld gecreëerd van het kind en de thuissituatie. Deze periode duurt drie maanden en wordt afgesloten met een eerste evaluatiemoment. Bij deze, maar ook latere evaluatiemomenten, zijn ouders, jeugdzorgwerker, gedragswetenschapper, leerkracht en eventueel andere betrokken hulpverlening aanwezig. In samenspraak worden hypothesen over de algehele ontwikkeling van het kind besproken en worden doelen voor de komende periode vastgesteld.

De jeugdzorgwerker en ambulante gezinsbegeleider gaan samen met het kind en gezin aan de slag met de afgestemde doelen. Driemaandelijks wordt er opnieuw, in dezelfde samenstelling, geëvalueerd over de voortgang van de ontwikkeling. Doelen worden eventueel bijgesteld, afgesloten of er worden nieuwe doelen opgesteld. Wanneer de ingezette interventies niet tot de verwachte groei zullen leiden, kan het kind worden ingebracht op een diagnostisch MDO. Hiervoor wordt een actieve en meewerkende houding van alle betrokkenen verwacht om zodoende de ontwikkeling van het kind te blijven stimuleren.

Wanneer er, na de tijdelijke periode van maximaal twee jaar, een vervolgperspectief is voor het kind, zal de afsluitende fase ingezet worden, waarbij de begeleiding van jeugdhulp zich zal richten op afronding van de doelen en overdracht naar de vervolgplek van het kind.

4.3.4 Ouders

In 2019 is er door een jeugd- en gezinscoach een aantal gesprekken met ouders gevoerd over Trimaran. Ouders geven aan dat de hulp op de Trimaran, ouderbegeleiding en betrokkenheid van een gedragswetenschapper erg gewaardeerd wordt. Op de oude school werd deze hulp gemist en wisten ouders niet goed waar ze hulp konden vinden. Binnen de Trimaran zit hun kind tussen klasgenoten en ontwikkelingsgelijken. Ouders waarderen het dat er dit jaar op de Trimaran methodisch en doelmatig wordt gewerkt. Dat maakt volgens hen meetbaar wat er nu gebeurt. Daarbij wordt het aanbod van jeugdhulp als belangrijk ervaren. De kinderen hebben hulp nodig in onder andere de sociale vaardigheden en ontwikkelingstaken, faalangst en depressie. Vanaf schooljaar 2021-2022 worden er, als pilot, koffieochtenden georganiseerd op de Trimaran, met als doel ouders met elkaar in contact te brengen en thema's, m.b.t. hoog/meer begaafdheid, te kunnen bespreken.

4.4 Aandachtspunten

4.4.1 Contact met school van herkomst

Bij aanvang van de pilot was er afgesproken om contact te onderhouden met de school van herkomst, zodat deze school zich blijvend verantwoordelijk voelt voor de leerling en terugkeer beter mogelijk wordt gemaakt. Mocht terugkeer niet wenselijk zijn voor ouders en kind, dan zou er een nieuwe school worden gezocht. De afgelopen jaren is echter gebleken dat contact met de school van herkomst zeer beperkt is onderhouden. Dit kan mogelijk komen doordat de kinderen werden ingeschreven op de Driemaster zelf. Daarnaast kwam terugkeer naar het regulier onderwijs zelden voor, vaak stroomden leerlingen door naar het voortgezet (speciaal) onderwijs.

4.4.2 Samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp

De Trimaran is een tijdelijke voorziening waar onderwijs en jeugdhulp naast elkaar wordt geboden, het is meer dan hoogbegaafdheidsonderwijs. Het streven is de leerling terug te laten keren naar regulier onderwijs. Onderwijs en jeugdhulp zijn de afgelopen jaren onvoldoende (vanuit gelijkwaardigheid) geïntegreerd geraakt. Er kan meer gebruik worden gemaakt van elkaars expertise. Parlan is de expert op het gebied van gedrags- en ontwikkelingsproblematiek, maar geeft aan dat dit onvoldoende benut is. Parlan heeft zich soms meer een veredelde onderwijsassistent gevoeld. Anderzijds bestaat vanuit het onderwijs, de expert op het gebied van hoogbegaafdheid, de wens dat Parlan zich meer ontwikkelt op hoogbegaafdheidsexpertise. Onderwijs en jeugdhulp zijn wel een gezamenlijk traject gestart om de samenwerking in het team te verbeteren. Tevens is bij aanvang van schooljaar 2020-2021 een nieuw lerarenteam gestart en zijn er binnen het Parlan team nieuwe medewerkers aangetrokken. Deze verbeteringen en verandering in team, zijn inmiddels ook zichtbaar. Er zijn stappen gezet op het gebied van onderwijs en jeugdhulp.

4.4.3 Contact met ouders

Op de Trimaran worden driemaal per jaar ouder-kindgesprekken gehouden. Hierbij zijn aanwezig de leerkracht (coach) van de leerling, de ouders en de leerling. Er worden in gedurende het schooljaar MDO's gehouden waarbij alle partijen aanwezig zijn. Structureel vindt dat 2 keer per jaar plaats. Daarnaast is er altijd een mogelijkheid om tussentijds een MDO te houden.

Het contact Parlan en ouders start tijdens het afstemmingsgesprek. Er zijn vaste contactmomenten (zie paragraaf 4.3.3.) tussen ouders en Parlan over de voortgang van hun kind. Daarnaast worden er in het afstemmingsgesprek afspraken gemaakt over hoe vaak en op welke manier contact wordt onderhouden in de tussentijdse periode van de evaluatie.

In het belang van het kind en diens ontwikkeling is een goede samenwerking met ouders belangrijk. Het pedagogisch klimaat, thuis en op school, kan dan op elkaar afgestemd worden. De ambulante thuisbegeleider speelt hierin een belangrijke rol. Door de samenwerking tussen ouders, de jeugdzorgwerker in de klas en de ambulante werker in de thuissituatie kan er een algeheel beeld van het kind en zijn omgeving geschetst worden. Het is dan ook een doel van de ambulante werker om zicht te krijgen in het gezinsfunctioneren. Ook zal er aandacht uitgaan naar de beleving van het ouderschap en worden ouders ondersteund tijdens de plaatsing en de vervolgplek en of aanvullende hulp. De coaching en begeleiding op school zal mogelijk sneller effecten behalen op het moment dat er in de thuissituatie dezelfde omgang/aanpak wordt ingezet.

4.4.5 Financiën

De Trimaran ontvangt bekostiging vanuit het rijk. Het SWV vult dit bedrag aan. De laatste begroting (onderwijs) is uitgegaan van 16 leerlingen. Het SWV heeft € 157.884,- aangevuld om de begroting kloppend te maken.

Onderwijsbegroting

	realisatie	realisatie	realisatie	realisatie	begroot	begroot	begroot	begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Baten								
Rijksbijdragen	€ -	€ 35.193	€ 92.219	€ 81.323	€ 95.595	€ 101.918	€ 97.846	€ 100.499
SWV	€ -	€ 100.604	€ 174.108	€ 181.870	€ 159.440	€ 159.523	€ 159.724	€ 159.724
Gemeente	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige baten	€ -	€ 1.098	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
TOTAAL	€ -	€ 136.895	€ 266.327	€ 263.193	€ 255.035	€ 261.441	€ 257.570	€ 260.223
Lasten								
Lonen&salarissen	€ 9.280	€ 219.979	€ 227.694	€ 201.211	€ 214.100	€ 217.890	€ 218.262	€ 221.315
overige personeelslasten	€ 2	€ 3.337	€ 9.392	€ 14.468	€ 17.192	€ 18.650	€ 18.053	€ 17.054
afschrijvingen	€ 235	€ 3.150	€ 3.421	€ 2.553	€ 1.765	€ 2.373	€ 3.822	€ 4.488
huisvestingslasten	€ -	€ 2.890	€ 5.263	€ 4.359	€ 6.008	€ 6.275	€ 4.606	€ 4.701
Overige lasten	€ 5.756	€ 17.979	€ 8.791	€ 10.373	€ 15.970	€ 16.253	€ 12.827	€ 12.665
TOTAAL	€ 15.273	€ 247.335	€ 254.561	€ 232.964	€ 255.035	€ 261.441	€ 257.570	€ 260.223
RESULTAAT	€ -15.273	€ -110.440	€ 11.766	€ 30.229	€ -	€ -	€ -	€ -
leerlingtelling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	#####	01-10-2018	01-10-2019	01-10-2020	01-10-2021	01-10-2022	01-10-2023	01-10-2024
	5	9	15	16	13	16	16	16
baten per leerling	€ -	€ 15.211	€ 17.755	€ 16.450	€ 19.618	€ 16.340	€ 16.098	€ 16.264
lasten per leerling	€ 3.055	€ 27.482	€ 16.971	€ 14.560	€ 19.618	€ 16.340	€ 16.098	€ 16.264
resultaat per leerling	€ -3.055	€ -12.271	€ 784	€ 1.889	€ -	€ -	€ -	€ -

De gemeenten financiert Parlan middels de IBP's (Individueel budget plafond). In het schooljaar 2020/2021 lagen de kosten op € 22.000,- per kind (betreft een ruwe schatting). Wanneer er uitgegaan wordt van 16 leerlingen gaat het om € 352.000,- per jaar.

4.4.6 Casusonderzoek

Het onderzoek waarmee besloten wordt om wel of niet over te gaan tot plaatsing op de Trimaran heeft zorgvuldigheid en aandacht. In het traject van aanmelding is het wenselijk en nodig dat ouders er expliciet op gewezen worden dat deelname aan de Trimaran betekent dat ze dienen mee te werken aan een integrale aanpak en onderzoek. Het is belangrijk gebleken dat een integrale aanpak van onderwijs, zorg en thuis bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerling.

4.5 Samenvattend

De pilot laat mooie resultaten zien. Er is merkbaar hard gewerkt, met name de laatste twee jaar, om de Trimaran sterker neer te zetten. Kinderen worden met passend onderwijs en jeugdhulp weer leerbaar. Zij zitten niet langer meer thuis of dreigen uit te vallen binnen het (regulier) onderwijs. Deze kinderen blijven nu nog voor een langere periode op de Trimaran. Terugkeer naar het regulier onderwijs wil nog niet altijd lukken. Daarnaast wordt een groep kinderen onderscheiden waarbij er twijfels zijn of zij kunnen terugkeren naar het regulier onderwijs, of waarvoor een andere vorm van onderwijs passender is.

Het streven was om de pilot na 5 jaar afgebouwd te hebben. Toch wordt de Trimaran voor een klein percentage leerlingen gezien als passende vorm van onderwijs en als uitkomst. De reguliere scholen zijn onvoldoende in staat om deze leerlingen passend onderwijs te bieden, zelfs met inzet jeugdhulp. Het is echter onduidelijk hoe groot deze groep exact is en zal zijn wanneer de reguliere scholen versterkt zijn op het gebied van hoogbegaafdheid. De verwachting dat er altijd groep zal zijn die deze vorm van onderwijs en begeleiding nodig hebben. Door het versterken van de basis in de regio verwachten we dat deze groep zeker niet verder zal groeien.

4.6 Bijlagen: uitwerking deelopdrachten

Bij de totstandkoming van dit advies zijn een aantal onderliggende adviezen opgesteld. Deze zijn als bijlage bij het advies over de toekomst van de pilot de Trimaran gevoegd.

Het betreft:

- A. Overzicht mogelijkheden en voorzieningen voor hoogbegaafde leerlingen;
- B. Heldere en scherpe route voor toelating met toelatingscommissie;
- C. Doorstroomperspectief (incl. toeleiding en stroomdiagram);
- D. Vernieuwing route jeugdhulp voor brede analyse;
- E. Implementeren kwaliteitseisen vanuit monitoring NJi;
- F. Plan van aanpak voor deskundigheidsbevordering en expertisedeling binnen en buiten Trimaran.

5. Toekomst de Trimaran

5.1 Voortzetting de Trimaran als tijdelijke voorziening

Zoals uit voorgaande blijkt laat de pilot de Trimaran mooie resultaten zien.

Op basis van de evaluatie is het de verwachting dat ook na de pilotperiode de Trimaran voor een klein percentage leerlingen een passend aanbod biedt van onderwijs en jeugdhulp. De reguliere scholen zijn nog onvoldoende in staat om deze leerlingen passend onderwijs te bieden, zelfs met inzet jeugdhulp. Het is echter onduidelijk hoe groot deze groep exact is en zal zijn wanneer de reguliere scholen nog meer versterkt zijn op het gebied van hoogbegaafdheid. De verwachting is dat er altijd een groep zal zijn die deze combinatie van onderwijs en jeugdhulp nodig heeft. Ook vanuit de tijdelijke voorziening de Trimaran blijft het uitgangspunt een inclusievere aanpak voor de meer- en hoogbegaafde leerlingen met complexe zorg- en ondersteuningsvragen.

5.2 Uitgangspunten bij de tijdelijke voorziening de Trimaran

We werken toe naar een inclusievere aanpak voor de meer- en hoogbegaafde leerlingen met complexe ondersteuningsvragen. Vastgelopen meer- en hoogbegaafde leerlingen bieden we begeleiding vanuit de volgende uitgangspunten:

- Zo licht, thuisnabij en inclusief als mogelijk is;
- Met ondersteuning;
- Doorlopend wordt er, inhoudelijk op casusniveau, geëvalueerd (lichter/thuisnabij);
- Met als basis het 5-fasen model (zie onder);
- We hebben per werkgebied 1 sterke school die de terugleiding naar school en fase 5 kan verzorgen;
- Onze experts zorgen voor scholing en expertise begeleiding in de regio;
- Bekostiging uit twee stromen: passend onderwijs gelden en gelden uit het budget jeugdhulp van de verschillende gemeenten;
- Jaarlijkse evaluatie met de bestuurders, waarin de volgende doelstellingen worden getoetst (doelmatigheid en de effectiviteit van de inzet van de middelen):
  - i. Sluiten we dichterbij aan op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen;
  - ii. Verbeteren we het uitstroomprofiel van de leerlingen;
  - iii. Voorkomen we thuiszitten.

Met de Trimaran bieden we vastgelopen meer- en hoogbegaafde leerlingen een voorziening waarin ze zo thuisnabij en inclusief als mogelijk begeleiding kunnen krijgen. We bieden een passende plek aan leerlingen die in het reguliere onderwijs vastlopen en dreigen uit te vallen, waarbij de afwezigheid van (cognitief) talent niet de aanleiding is en waar, bij passende begeleiding op hun ondersteuningsvragen, nog een regulier uitstroomprofiel te verwachten is. Deze leerlingen hebben een onderwijs-zorgvoorziening nodig om tot ontwikkeling te komen.

In deze begeleiding zijn er drie onderliggende doelstellingen:

1. Leerlingen dichterbij aansluitend op hun ontwikkelingsniveau en tempo ondersteunen;
2. Leerlingen die anders in speciaal (basis)onderwijs terecht zouden komen in het reguliere onderwijs behouden en hun kans op doorstroom naar regulier VO vergroten;
3. Geheel of gedeeltelijk thuiszitten voorkomen.

5.3 Aandachtspunten

5.3.1 Begeleiding vanuit het 5-fasen model

Voor de begeleiding binnen Trimaran zetten we het 5-fasen model scherper neer. Hiermee kan er beter ingeschat worden of er ontwikkeling van de leerling zichtbaar is en hoelang de Trimaran passend kan zijn.

Fase I Primair zorg

Vanuit beperkte onderwijsbereidheid en conditie werken naar volledige aanwezigheid.

Fase II Zorg ondersteunend met beperkte onderwijsactiviteiten

Vanuit aanwezigheid met lage taak- en resultaat druk werken naar kleine verplichtingen.

Fase III Onderwijsactiviteiten in voorziening

Vanuit kleine verplichtingen werken naar een volwaardig onderwijsprogramma in een socio-therapeutische setting.

Fase IV Deeltijd naar regulier onderwijs

Vanuit het onderwijsprogramma in een socio-therapeutische setting naar een onderwijsprogramma in een reguliere setting.

Fase V Uitstroom naar regulier

Bij terugkeer naar een reguliere BAO/ school van herkomst zal er vanaf Fase IV contact zijn met deze school om de terugkeer goed te laten plaatsvinden. Per leerling wordt een maatwerkprogramma opgesteld waarbij de leerling eerst zal deelnemen en aan sociale groepsactiviteiten voordat instroom in het lesprogramma mogelijk is. De leerkracht en intern begeleider (of indien deze net aanwezig is de HB-coördinator) worden uitgenodigd om kennis te nemen van de interventies die hebben geleid tot het herstel van de leerling. Er wordt vervolgens een plan van aanpak opgesteld. Waar nodig zal extra ondersteuning worden ingezet.

5.3.2 Contact met school van herkomst

Goed contact met de school van herkomst is wenselijk. Voorwaardelijk voor het behouden van de relatie met de school van oorsprong is dat dit financieel goed geregeld is.

Om de band van de leerling met de school van herkomst en met de vriendjes uit de buurt te behouden, stellen we voor dat de kinderen tijdens de schoolperiode bij de Trimaran op woensdag naar de school van herkomst blijven gaan. Samen met de school van herkomst wordt hiervoor een programma opgesteld.

Mocht dit niet mogelijk zijn, dan zou het aan te bevelen zijn om de sterke HB school in het werkgebied (de school voor terugleiding) (na verloop van tijd) deze rol op zich te laten nemen.

5.3.3 Samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp

Door het implementeren van een 5 fasen model, zou het mogelijk zijn dat zowel onderwijs als jeugdhulp meer flexibiliteit hebben om te kunnen voldoen aan de individuele ondersteuningsbehoefte van de leerling. Een denkbaar model zou zijn dat de Trimaran twee groepen heeft. De ene groep is meer gericht op het cognitieve/didactische vlak, de andere meer gericht op emotie en gedragsregulatie.

Daarnaast is het mogelijk om op het regulier onderwijs ondersteuning vanuit de jeugdhulp te bieden. Een ambulante individuele ondersteuningstraject (AIO) kan, naast de HB coördinator, een aanvulling bieden binnen het regulier onderwijs. AIO is een tijdelijk aanbod en is bedoeld ter ondersteuning van een kind binnen de voor hem/haar passende setting om vaardigheden te vergoten en vervolgens zelfstandig en/of met ondersteuning van school verder te kunnen. In sommige gevallen wordt AIO ingezet met als doel zicht te krijgen op een passende plek voor het kind of ter overbrugging naar een passende plek, bijvoorbeeld als er sprake is van een wachttijd.

5.3.4 Expertise-deling

- Deskundigheidsbevordering regulier onderwijs voor het bieden van passend onderwijs en ondersteuning aan hoogbegaafde leerlingen. De Trimaran gaat deelnemen aan het 6-wekelijkse overleg van de HB coördinatoren van de werkgebieden. Hiermee zorgen we voor kortere lijntjes waardoor er sneller geschakeld kan worden;
- Deskundigheidsbevordering op hoogbegaafdheid en bijkomende gedrags-, ontwikkelings- en sociaal-emotionele problemen, indien nodig, door leerkrachten en jeugdhulpmedewerkers Trimaran;
- Samenwerking met speciaal onderwijs (cluster 4) door de Trimaran, waarbij kennis en expertise wordt gedeeld.

5.3.5 Aannamebeleid (zie bijlage B)

- We nemen een brede definitie van meer- hoogbegaafdheid. Het gaat hierin expliciet niet om een IQ van boven de 130 maar om een leerling die een bovengemiddeld leervermogen heeft. De reden hiervoor is dat veel leerlingen die in aanmerking komen voor deze voorziening niet (meer) op niveau scoren
- Leerlingen moeten buiten dit talent een ondersteuningsvraag hebben die niet meer in het reguliere onderwijs vorm te geven is. Deze vraag kan liggen in leer- of ontwikkelingsstoornis of sociaal-emotionele uitdagingen

Onze grenzen voor een goede begeleiding liggen bij de volgende belemmerende factoren:

- Externaliserende gedragsproblematiek die een bedreiging oplevert voor de omgeving. Het is moeilijk het welbevinden van andere leerlingen met specifieke gevoeligheden te blijven bewaken
- Een gering ontwikkelingsperspectief. Het doel van de voorziening is ontwikkeling van de leerling, niet het faciliteren of compenseren van ontwikkelingsstilstand
- Begeleidingsweigering bij ouders. Leerlingen bij deze voorziening hebben voor zichzelf aanvullende zorg nodig, maar ook ouders hebben een rol en een ontwikkelingsproces te doorlopen. Ouders gaan bij aanmelding expliciet akkoord met het nemen van die actieve rol.

5.3.6 Contact met ouders

Wenselijk is dat er meer overeenstemming komt tussen jeugdhulp en school en dat zij als één team ouders ouders benaderen.

5.3.7 Kennis van HB bij Parlan

Om de kennis over HB bij Parlan te vergroten wordt voor de medewerkers van Parlan een verder noodzakelijk (verdiepend) aanbod vormgegeven, waarbij het advies is om dit aan te laten sluiten op het aanbod van Wijsse (zodat we binnen de regio dezelfde taal gaan spreken).

5.3.8 Financiën

SaKs is de uitvoerder van deze regionale voorziening. Samenwerkingsverband PPO-NK en gemeente Alkmaar zijn opdrachtgever binnen de pilot. Na afronding van de pilot zal het samenwerkingsverband de opdrachtgever zijn voor het onderwijs en de (extra) ondersteuning en de gemeenten binnen de regio opdrachtgever voor de jeugd- en opvoedhulp (en derhalve de financiers).

Op dit moment financieren gemeenten de jeugd- en opvoedhulp vanuit individuele bekostiging. Wanneer de Trimaran wordt doorgezet wordt onderzocht of dit de meest ideale financiering is. Hiervoor wordt gekeken in hoeverre het wenselijk is om de jeugd- en opvoedondersteuning te betalen via één bekostiging, wat doorberekend wordt aan gemeenten.

5.4 Afspraken en wijze van evaluatie

Vanuit de uitvoeringsagenda hebben de besturen, gemeente en swv afgesproken om de resultaten van een aantal onderwijszorgarrangementen, waaronder de Trimaran, te monitoren op basis van outcome. Daarbij gaat het niet alleen om onderwijs of alleen zorg, maar juist om de verbinding van onderwijs en zorg. Voor het vaststellen van de criteria voor outcome wordt gebruik gemaakt van de kwaliteitseisen vanuit monitoring NJi. Hiermee kan de Trimaran goed worden gevolgd en kunnen resultaten worden beschreven.

De voorziening de Trimaran zal daarom jaarlijks met de bestuurders worden geëvalueerd op de volgende thema's:

- Passende combinatie van onderwijs en jeugdzorg;
- Aanmelding en doelgroep;
- Persoonlijke leer- en ontwikkeldoelen

Binnen deze thema's worden in ieder geval de volgende doelstellingen getoetst:

- Sluiten we dichterbij op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen;
- Verbeteren we het uitstroomperspectief van de leerlingen;
- Voorkomen we thuiszitten.

De verschillende betrokkenen worden tijdens de tussentijdse evaluaties op de hoogte gesteld van voortgang.